

UCHWAŁA NR XXII/423/16

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 2 marca 2016 r.

**w sprawie oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego i bezpieczeństwa przeciwpożarowego
Miasta Katowice w 2015 roku.**

Na podstawie art. 12 pkt 9d ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1445 z późn. zm.).

Rada Miasta Katowice
uchwała:

§ 1. Przyjąć informację o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Katowice w roku 2015 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały oraz ocenić pozytywnie stan zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Katowice.

§ 2. Przyjąć informację o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice w roku 2015 w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 2 do niniejszej uchwały oraz ocenić pozytywnie stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

Informacja o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Katowice w 2015 roku

Miasto Katowice leży na dziale wodnym Wisły i Odry, dlatego też – poza Rawą i rzeką Mleczną na południu – nie występują zagrożenia powodzią, lecz jedynie lokalnymi zalaniem i podtopieniami.

I. Zagrożenia podtapianiem przez rzeki:

Zagrożenia wystąpieniem wód z koryta powodujące lokalne zalania i podtopienia dotyczą w Katowicach rzek: Mlecznej i Rawy.

Na skutek bardzo wysokich temperatur i znikomych opadów nie doszło w 2015 r. do żadnych zalań wychodzących od ww. cieków. Rzeką Mleczną przez prawie 5 miesięcy była wyschnięta (czerwiec – październik 2015 r.).

II. Działania na ciekach związane z ochroną przeciwpowodziową:

W 2015 r., podobnie jak w roku poprzednim, miasto przeznaczyło 250.000,00 zł na działania związane z wykonaniem utrzymania i konserwacji najbardziej zagrożonych odcinków rzek w granicach administracyjnych (bez rzeki Rawy). Z tych środków wykonano prace konserwacyjne na łącznej długości 19230 mb cieków w Katowicach za kwotę 170.003,60 zł, w tym:

- 1) Mleczna – 9900 mb, tj. 7300 mb (cały odcinek rzeki w granicach miasta) oraz dodatkowo ponowna konserwacja newralgicznego odcinka 2600 mb w rejonie ul. Grota-Roweckiego (od przepustu kolejowego w Podlesiu do przepustu kolejowego w Piotrowicach) i przepustu drogowego w ul. Wojska Polskiego w Piotrowicach;
- 2) Ślepiotka – 3700 mb;
- 3) Bolina Południowa I – 1380 mb;
- 4) Bolina Główna – 2300 mb;
- 5) Bolina Południowa II – 350 mb;
- 6) Kokociniec – 1500 mb

Tak niska realizacja kwoty środków na konserwację cieków związana jest z nowelizacją ustawy – Prawo wodne przeprowadzoną w 2014 r., zgodnie z postanowieniami której:

- 1) zawężono obowiązujący zakres przedmiotowy prac utrzymaniowych (m.in. wyłączono z nich kosztowne ubezpieczenie brzegów cieków),
- 2) na prace wykonywane od 15.02. do 15.08. konieczny jest dodatkowo brak negatywnej opinii Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, co powoduje wydłużenie o miesiąc przygotowanie postępowania przetargowego.

W 2015 r. administrator większości cieków na terenie Katowic – Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach – z uwagi na brak środków finansowych na tzw. „wody pozostałe” (wody rolnicze, do których zaliczają się cieki w mieście) nie wykonał żadnych prac na ciekach.

III. Działania na rowach

Za prawidłowe odprowadzanie wód opadowych są odpowiedzialne nie tylko rzeki przepływające przez Katowice, lecz również szereg rowów melioracyjnych i odwadniających. W 2015 r. miasto przeznaczyło kwotę 250.000,00 zł na wykonanie prac konserwacyjnych na rowach przebiegających przez tereny należące do miasta. W okresie tym zrealizowano prace związane z konserwacją i utrzymaniem rowów na łącznym odcinku 5706 mb rowów za kwotę 249.978,20 zł.

IV. Lokalne podtopienia:

W 2015 r. na terenie miasta Katowice – z powodu przytoczonego w pkt I. – nie wystąpiły żadne podtopienia terenów.

V. Magazyn przeciwpowodziowy:

W 2015 r. nie dokonywano zakupów do magazynu przeciwpowodziowego miasta Katowice.

Stan zasobów magazynów przeciwpowodziowych – miejskiego i Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej ilustruje poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj sprzętu	Ilość sprzętu w		
		Magazyn przeciwpowodziowy własny	Pozostałe jednostki (magazyny OC, jednostki OSP, PSP i inne)	Razem
1	2	3	4	5 (3+4)
1.	Agregaty prądowocze przewoźne: - do 5 kW	2	24	26
	- od 5 do 10 kW	0	4	4
	- od 10 do 20 kW	0	1	1
	- od 20 do 100 kW	0	0	0
5.	Łodzie wiosłowe	0	0	0
6.	Łodzie motorowe	0	1	1
7.	Pontony	0	3	3
8.	Piły (pilarki) spalinowe	0	51	51
9.	Pompy (do wody i szlamu) elektryczne - o napięciu 220V	0	0	0
	- o napięciu 380V	0	0	0
11.	Pompy do wody czystej spalinowe - z silnikiem benzynowym	0	2	2
	- z silnikiem Diesla	0	0	0
13.	Pompy do szlamu spalinowe - z silnikiem benzynowym	0	23	23
	- z silnikiem Diesla	2	3	5
15.	Nagrzewnice powietrza	0	5	5
16.	Zapory przeciwpowodziowe [m]	0	0	0
17.	Geowłóknina [m ²]	0	0	0
18.	Worki	3000	2000	5000
19.	Osuszacze pomieszczeń łącznie:	0	0	0
	- w tym duże	0	0	0
	- w tym małe	0	0	0

VI. Podsumowanie:

Nowelizacja ustawy – Prawo wodne z 2014 r. znacznie ograniczyła zakres prac utrzymaniowo-konserwacyjnych na ciekach, nie wymagających uzyskania pozwolenia wodnoprawnego, jak również wydłużyła czas potrzebny do formalnego przygotowania prac:

1. Nie można już – jak do tej pory – bez pozwolenia wodnoprawnego wykonywać np. ubezpieczenia brzegów (czy to kiszka faszynową, czy elementami betonowymi).

2. Podstawowe prace konserwacyjne muszą zostać zgłoszone do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, która w terminie 1 miesiąca może wydać negatywną opinię co do zakresu zaplanowanych prac (pozytywna opinia nie jest wydawana, następuje w tym przypadku domniemanie pozytywnej opinii, jeśli RDOŚ w ciągu 30 dni nie wyda opinii negatywnej).

3. RDOŚ negatywnie opiniuje – praktykowane również w mieście Katowice – odmulanie dna cieku na dłuższych odcinkach, co powoduje, że, aby móc wykonać jakiegokolwiek prace konserwacyjne, należy praktycznie zrezygnować z tego rodzaju działań na ciekach.

Systematyczne i regularne prace konserwacyjne na ciekach i rowach prowadzone od kilku lat przez miasto Katowice udowodniły, że niewielkim nakładem środków można zminimalizować ewentualne negatywne skutki zwiększonych opadów.

Mając na uwadze powyższe informacje należy pozytywnie ocenić przedsięwzięte przez Urząd Miasta Katowice działania mające na celu zabezpieczenie przeciwpowodziowe miasta Katowice.

Informacja o stanie bezpieczeństwa przeciwpożarowego Miasta Katowice w 2015 roku

W roku 2015 na terenie Miasta Katowice strażacy interweniowali w 3835 zdarzeniach, z których 1311 to pożary, 2058 to miejscowe zagrożenia, a 466 to alarmy fałszywe.

I. Ocena stanu bezpieczeństwa na terenie miasta**1. Budynki wielorodzinne mieszkalne:**

Statystykę interwencji w budynkach mieszkalnych zawiera poniższa tabela.

Rodzaj budynków mieszkalnych	Ilość interwencji Straży Pożarnej			
	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Razem
Budynki jednorodzinne	22	48	3	73
Budynki wielorodzinne niskie średniowysokie	132	432	32	596
Budynki wielorodzinne wysokie i wysokościowe	52	145	10	207

W budynkach mieszkalnych w roku 2015 przeprowadzono 13 czynności kontrolno-rozpoznawczych, głównie na wnioski obywateli.

W przypadku prowadzonych działań ratowniczych w budynkach wielorodzinnych, zwłaszcza w godzinach popołudniowych, wieczornych i nocnych dużym utrudnieniem dla jednostek straży pożarnej są samochody osobowe parkujące na placach i drogach pożarowych.

Podejmowane działania zmierzające do egzekwowania zakazu parkowania samochodów w tych miejscach nie przynoszą zamierzonych efektów. Odpowiednie znaki informacyjne są nagminnie lekceważone i w związku z tym, skorzystanie z tych dróg przez ciężkie samochody ratownicze jest w znacznym stopniu utrudnione, a czasami wręcz niemożliwe. Takie zachowanie mieszkańców jest wynikiem z jednej strony braku odpowiedniej liczby miejsc parkingowych, zwłaszcza na dużych osiedlach, wyodrębnionych w taki sposób, by nie kolidowały z dojazdami pożarowymi do budynków mieszkalnych, a drugiej – braku świadomości skutków takiego działania. Należy zwrócić uwagę także na to, że niezależnie od istniejących warunków technicznych i budowlanych do obniżenia poziomu bezpieczeństwa pożarowego budynków mieszkalnych przyczyniają się nagminnie przypadki celowej dewastacji i kradzieży elementów instalacji hydrantowych, suchych pionów, instalacji elektrycznej, a nawet drzwi przeciwpożarowych i urządzeń oddymiających.

2. Infrastruktura techniczna

Istotnym zagrożeniem występującym w infrastrukturze komunalnej miasta jest zagrożenie wybuchowe wynikające z rozbudowanej, ale wyeksploatowanej i narażonej na szkody górnicze sieci gazowej. Na możliwość rozszczelnienia (awarii) mają duży wpływ tzw. tąpnięcia górnicze, działanie prądów błędzących, silne zakwaszenie gleby itp. Wydobywający się na skutek tego typu awarii gaz może się zapalić lub przy niesprzyjających warunkach powstawania stężeń wybuchowych doprowadzić do eksplozji, szczególnie groźnych w zwartej zabudowie miejskiej. W instalację gazową wyposażonych jest na terenie miasta około 80% mieszkań.

3. Budynki użyteczności publicznej

Rodzaj budynków	Ilość interwencji Straży Pożarnej			
	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Alarmy fałszywe	Razem
Hotele, internaty, itp.	5	2	16	23
Centra handlowe	5	8	62	75
Sale widowiskowe (w tym obiekty sportowe)	1	29	11	41

Instytucje kultury	3	2	3	8
--------------------	---	---	---	---

W obiektach użyteczności publicznej w roku w roku 2015 przeprowadzono 62 kontrole, z czego znaczna większość kontroli związana była z odbiorami obiektów oraz opiniowaniem.

4. Budynki służby zdrowia

Odrębną grupę obiektów w aglomeracji miejskiej cechującą się specyficznymi zagrożeniami stanowią budynki służby zdrowia. Łącznie w placówkach tych znajduje się około 20 obiektów szpitalnych, posiadających od jednego do nawet kilku budynków. Obiekty te są bardzo zróżnicowane zarówno pod względem wielkości, wysokości, jak i okresu, w którym powstały oraz wynikającego z tego stanu technicznego. Obok budynków z początku wieku jak na przykład Szpital Kliniczny przy ul. Francuskiej 24, występują obiekty dużo młodsze, jak np. Centralny Szpital Kliniczny Śląskiej Akademii Medycznej przy ul. Medyków 16, czy Centrum Zdrowia Matki i Dziecka przy ul. Medyków 14. Należy zaznaczyć, że większość spośród wspomnianej liczby budynków szpitalnych nie spełnia wymagań w zakresie zabezpieczeń przeciwpożarowych, dając nawet podstawę do określenia występowania w nich stanu zagrożenia życia ludzi w nich przebywających. Do obiektów służby zdrowia, których stan zabezpieczeń przeciwpożarowych budzi najpoważniejsze wątpliwości, należą Górnośląskie Centrum Medyczne przy ul. Ziołowej 45-47 oraz Centralny Szpital Kliniczny Śląskiej Akademii Medycznej przy ul. Medyków 16.

5. Obiekty przemysłowe

Na terenie miasta Katowice brak jest zakładów klasyfikowanych do grupy zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

6. Lasy

Nadleśnictwo Katowice obejmujące swoim zasięgiem obszar większy niż granice administracyjne miasta, należy do pierwszej kategorii zagrożenia pożarowego – zagrożenie duże. Na duże zagrożenie pożarowe lasów Nadleśnictwa składają się dwa główne czynniki: znaczna degradacja leśnych siedlisk oraz silna penetracja obszarów leśnych przez ludzi.

Na terenie obszarów leśnych w roku 2015 wystąpiło 10 pożarów.

7. Monitoring pożarowy

Wszystkie, spośród wyznaczonych obowiązującymi przepisami obiektów na terenie miasta Katowice, połączone są ze Stanowiskiem Kierowania PSP w Miejskim Centrum Ratownictwa. Łącznie na terenie Katowic Straż Pożarna monitoruje aktualnie 190 obiektów wyposażonych w instalacje sygnalizacyjno-alarmowe pożaru.

II. Charakterystyka działań operacyjnych w roku 2015

Ogółem w 2015 r. w zdarzeniach śmierć poniosły 19 osób, w tym w pożarach 6 osób, w miejscowych zagrożeniach 13 osób; rannych zostało 298 osób, w tym w pożarach 61 osób, w miejscowych zagrożeniach 237 osób.

Biorąc pod uwagę ilość interwencji w ujęciu wieloletnim należy zauważyć stale rosnącą liczbę podejmowanych działań w grupach zdarzeń związanych z tak zwanymi miejscowymi zagrożeniami. Duża liczba tego typu zdarzeń związana jest przede wszystkim z interwencjami przy wypadkach drogowych, zagrożeniach chemicznych, występujących anomaliach pogodowych.

W mieście Katowice zwalczaniem pożarów zajmują się 3 Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej oraz 5 Ochotniczych Straży Pożarnych.

Wszelkie zgłoszenia o zagrożeniu pożarowym wpływają do Miejskiego Centrum Ratownictwa, które dysponuje odpowiednie siły i środki do miejsca zdarzenia utrzymując z nimi bieżącą łączność radiową.

1. Przygotowanie Państwowej Straży Pożarnej do działań

W Komendzie Miejskiej służbę pełni 234 strażaków i 4 osoby na stanowiskach cywilnych (2 na stanowiskach Korpusu Służby Cywilnej, 2 na stanowiskach pomocniczych). W systemie codziennym służbę pełni 25 osób, zaś w systemie zmianowym 209 strażaków. Pracownicy cywilni pracują w systemie codziennym.

W liczbie 234 strażaków – 9 to kobiety, 4 pełną służbę w systemie codziennym, a 5 w systemie zmianowym. Na stanowiskach cywilnych zatrudnione są 4 kobiety (2 KSC, 2 stanowiska pomocnicze). W systemie zmianowym służbę pełni 27 oficerów, 47 aspirantów, 106 podoficerów oraz 29 szeregowych. W 2015 r. 15 strażaków ukończyło szkolenie uzupełniające strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej, co znacznie poprawiło stosunek ilości podoficerów do strażaków. Równocześnie stale wzrasta poziom wykształcenia ogólnego strażaków. Na koniec 2015 roku jedynie 96 strażaków posiadało wykształcenie średnie, 47 – policealne, 91 – wykształcenie wyższe.

2. Wyposażenie Komendy Miejskiej PSP w Katowicach w sprzęt ratowniczy

W roku 2015 Komenda dysponowała 25 samochodami gaśniczymi, specjalnymi i operacyjnymi i 95 jednostkami sprzętu silnikowego np. motopompy, agregaty, piły, itp.

Samochody będące na wyposażeniu Komendy wyprodukowane zostały w różnych latach. Pilnej wymiany wymagają samochody, których okres użytkowania w PSP – wg norm upłynął do roku 2015. Są to: samochód operacyjny – Nissan Pickup, średni samochód gaśniczy Renault, lekki samochód ratownictwa technicznego Mercedes Puch, samochód kwatermistrzowski – Opel Vivaro.

Ponadto Komenda w 2015 roku zakupiła średni samochód gaśniczy Scania, który zastąpił średni samochód gaśniczy Renault Midliner – wstępnie przeznaczony do OSP Katowice-Szopienice, samochód operacyjny Ssangyoung Rexton, który zastąpił Nissana Terrano II – wstępnie przeznaczonego dla OSP Katowice-Zarzecze.

3. Przygotowanie Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Miasta Katowice do działań

Na terenie Miasta Katowice Ochotnicze Straże Pożarne działają w następujących dzielnicach: Dąbrówka Mała, Kostuchna, Podlesie, Szopienice, Zarzecze.

Ochotnicze Straże Pożarne z Dąbrówki Małej i Kostuchny są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

W 2015 roku Ochotnicze Straże Pożarne w Katowicach wyjeżdżały do 479 zdarzeń, w tym:

- 190 razy do gaszenia pożarów;
- 275 razy do likwidacji miejscowych zagrożeń;
- 14 razy do alarmów fałszywych.

Każda z Ochotniczych Straży Pożarnych w Katowicach wyposażona jest w co najmniej dwa samochody (ciężkie, średnie lub lekkie) oraz armaturę wodno-pianową, pilarki do drewna, piły do betonu i stali, sprzęt ochrony dróg oddechowych, sprzęt ratownictwa medycznego, sprzęt hydrauliczny ratownictwa technicznego.

Członkowie OSP biorący udział w działaniach ratowniczych posiadają wszystkie niezbędne szkolenia.

III. Podsumowanie

Biorąc pod uwagę zarówno przedstawione szczegółowe informacje, jak również jednoznacznie pozytywne odczucia mieszkańców należy stwierdzić, iż Państwowa Straż Pożarna w Katowicach jest bardzo dobrze przygotowana do prowadzenia działań ratowniczych, w związku z czym stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego miasta Katowice należy ocenić pozytywnie.